Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Plan van Aanpak Startnotitie MIEK

Van CES 1.0 via Startnotitie naar MIEK

Agenda

1. Aanleiding en doel startnotitie
2. Voorsortering en opzet startnotitie
3. Aanpak startnotitie
4. Planning

Aanleiding en doel

- Versnellen infrastructuur
- Industrie verduurzamen
- Industrie op korte termijn processen op orde
- Boost naar andere sectoren vanuit industrie
- Nederland aantrekkelijke duurzame vestigingsplaats
- Behoudt internationale positie industrie Nederland
- <u>Resultaat;</u> CO_2 reductie en duurzame industrie met structureel verdienmodel

Reikwijdte MIEK en PIDI

- Infrastructuurprojecten die primair gebruikt zullen worden door de Industrie
- Infrastructuurprojecten van nationaal belang of projecten die doorwerken en impact hebben op (investeringsbeslissingen) in clusters, elders of op andere sectoren
- Versnelling van besluitvorming van projecten tot zij tot daadwerkelijke uitvoering komen. Bijvoorbeeld het mede zoeken naar (risicovolle) financiering van projecten, aanpassing van wet- en regelgeving, e.d.
- Signaleren van vraagstukken voor beleid, ruimte, vergunningen en financiering
- Via subsidies en opdrachtverlening middelen beschikbaar stellen

Resultaten voorsortering

Er zijn 4 technisch inhoudelijke categorieën benoemd, die allen een eigen specialisme vereisen, t.w. CCS/U, Elektriciteit, Waterstof en Warmte.

- Gekleurde waardering per categorie en per project geeft aan dat beoordeling nog niet eenduidig genoeg is
- 'Fase MIEK' is gebaseerd op MIEK-procedure welke is vastgesteld door de Stuurgroep PIDI

	Robuustheid	Urgentie	Nationaal belang	Klimaatwinst	TOTAAL		Kandidaat startnotitie	Fase MIEK
H2 Netwerk RIB (Rotterdam)	10	9	8	10	37	No-Regret	Ja	1
Landelijk H2 Backbone	7	10	10	10	37	No-Regret	Ja	1
Buisleidingenbundel (Rotterdam-Chemelot)	7	8	10	10	35	No-Regret	Ja	3
H2 Netwerk RIB (NZKG)	7	9	8	10	34	No-Regret	Ja	2
380 KkV Zeeuws Vlaanderen	7	9	10	6	32	No-Regret	Ja	1
Verzwaring net + 2 GW WOZ (Rotterdam)	10	8	8	6	32	No-Regret	Ja	1
E-Netwerk NZKG	7	8	6	10	31	No-Regret	Ja	2
Porthos (Rotterdam)	10	8	8	4	30	No-Regret	Ja	3
Athos (NZKG)	7	8	6	8	29	No-Regret	Ja	2
H2 Netwerk RIB SDR (Zeeland)	7	9	8	2	26	No-Regret	Ja	1
CCS Netwerk SDR (Zeeland)	7	8	6	4	25	No-Regret	Ja	1
E-netwerk Noord NL	5	8	6	6	25	No-Regret	Ja	1
WarmteLinq (Rotterdam)	7	9	6	1	23	Discussie stuk	Ja	3/4
380 kV Graetheide (Chemelot)	5	6	6	6	23	Discussie stuk	Ja	1
Warmtenet Noord NL	7	5	3	1	16	Niet (nu) opnemen	Nee	
Warmtenet SDR (Zeeland)	7	2	4	1	14	Niet (nu) opnemen	Nee	
CCS netwerk Noord NL	4	2	1	0	7	Niet (nu) opnemen	Nee	

Overzicht startnotities

De 14 projecten zullen leiden tot 11 startnotities door combinaties van projecten.

- Een startnotitie op te stellen voor de buisleidingenstraat Rotterdam/Chemelot/Duitsland
- Een startnotitie op te stellen voor 380KV Zeeuws-Vlaanderen
- Een startnotitie voor de nationale waterstofbackbone op de stellen inclusief de daaraan gerelateerde projecten binnen de clusters (dit betreft de projecten H2 RIB NZKG en het H2 netwerk SDR)
- Een startnotitie voor regionale backbone HYTransPort.RTM.
- Een startnotitie op te stellen voor de aanlanding 2GW en de achterliggende 380kV verzwaring in de haven van Rotterdam
- Een startnotitie op te stellen voor 380KV verzwaring Maasbracht-Graetheide
- Startnotitie op te stellen voor het CCS-project Porthos,
- Startnotitie op te stellen voor het CCS-project CCS netwerk SDR, Athos en Aramis. Gezien snelheid en duidelijk die gewenst is moet vanuit PIDI met EBN, Gasunie en clusters in gesprek over de rol van Aramis als onderdeel van nationaal CCS systeem. Op basis van gesprekken afweging maken hoe Aramis moet worden meegenomen in het MIEK (vergelijk met Hyway27 en de regionale Ribs)
- Startnotitie op te stellen voor het netverzwaringsprojecten binnen het cluster Noordzeekanaalgebied, waarbij in de startnotitie helder moet worden gemaakt welke deelprojecten van nationale betekenis zijn en welke regionaal opgepakt kunnen worden en hoe de samenhang tijdens het MIEK-proces kan worden geborgd.
- Startnotitie op te stellen voor het netverzwaringsprojecten binnen het cluster Noord-NL, waarbij in de startnotitie helder moet worden gemaakt welke deelprojecten van nationale betekenis zijn en welke regionaal opgepakt kunnen worden en hoe de samenhang tijdens het MIEK-proces kan worden geborgd.
- Een startnotitie op te stellen voor het warmteproject Warmteling, waarbij nadrukkelijk dieper wordt ingegaan wat de e.v.t. nationale betekenis van dit project is.

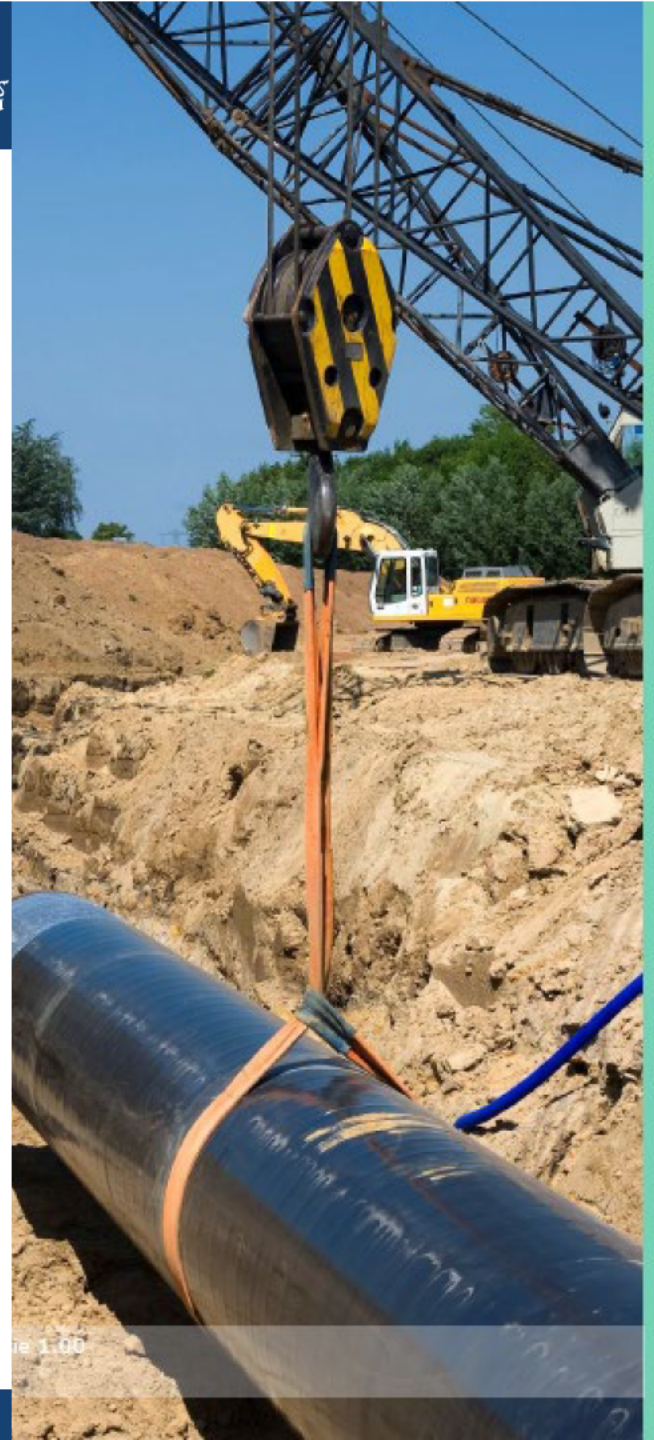

Programma
Infrastruct
Duurzame
Industrie

Voorsortering projecten voor opstellen startdocument t.b.v. MIEK 20

Startnotitie i.r.t. BO MIEK

- startnotities is voorwaarde voor besluit in BO MIEK, juridische basis essentieel.
- aan de orde komen systeemvragen, beleidskwesties en taken, verantwoordelijkheden + bevoegdheden wanneer meer duidelijkheid in de startnotities noodzakelijk is vooruitlopend op definitieve besluitvorming (met als doel afhechten risico's, benutten kansen voor versnelling).
- Eigenaar van de startnotitie is PIDI (opstellen en coordinatie), het gaat immers over nationale belangen maar voor uitvoering ook (bestuurlijk) commitment vanuit het cluster nodig.
- De financiële en juridisch randvoorwaarden moeten tijdig inzichtelijk zijn.
- Meenemen raakvlakken en effecten op andere sectoren en thema's
- Toelatingscyclus 1x/2 jaar

Indeling en opbouw Startnotitie

- Voor de meer specifieke eisen die aan de startnotitie worden gesteld is een apart document opgesteld startnotitie (en evt. de CES-MIEK handleiding)

Nummer	Naam hoofdstuk
0	Project op hoofdlijnen
1	Plan van aanpak
2	Urgentie
3	Nationaal belang
4	Robuustheid
5	Ruimtelijke inpassing
6	Financieel
7	Risico's en kansen
8	Juridische elementen
9	Conclusies en aanbevelingen

Aandachtspunten in proces

- Bij onvolledigheid of niet tijdig verstrekken van informatie voor startnotitie kan toelating tot MIEK met 2 jaar wordt vertraagd.
- Onbekendheid bij partijen over verschil in procedures tussen MIEK, IP en bestaande structuren.
- Clusters moeten meewerken aan startnotitie.
- Stikstof zit verduurzaming in de weg.
- Tijdig uitsluitsel van juridische en financiële werkgroepen.
- Bestaande gereguleerde en ongereguleerde markten, m.n. rechtsbescherming (dezelfde toegangsmogelijkheden).

Dilemma’s/vraagstukken/knelpunten uit voorsortering

- Veel lage scores bij criterium ‘nationaal belang’; er zijn nog veel onduidelijkheden.
- Alle warmteprojecten scoren laag, vooral door geringe CO2 winst maar lijken belangrijk voor de RES’en.
- Meerdere beleidsonzekerheden.
- Financiering/businesscase/volloopprisico terugkerend knelpunt (H2, CCS en warmte als ook elektriciteit maar anders geregeld).
- Snelheid en proces vergunningen; traag, complex, onduidelijkheden (o.a. stikstof).
- Schaalvoordeel (H2, CCS en warmte), hoe organiseren en besluiten? Gaat over meerdere clusters.
- Wetgeving; onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden + bevoegdheden (zie o.a. IP’s elektriciteit en onduidelijk H2, CCS en warmte).

Startnotitie: eigenaarschap en voorsortering

Soort infra/project	Voorlopige beoordeling	Fase startnotitie	Eigenaar startnotitie	Cluster coördinator
H2 Netwerk RIB (Rotterdam)	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
Landelijk H2 Backbone	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
Buisleidingenbundel (Rotterdam-Chemelot)	No-Regret	3	[redacted] en	[redacted]
H2 Netwerk RIB (NZKG)	No-Regret	2	[redacted]	[redacted]
380 KkV Zeeuws Vlaanderen	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
Verzwaring net + 2 GW WOZ (Rotterdam)	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
E-Netwerk NZKG	No-Regret	2	[redacted]	[redacted]
Porthos (Rotterdam)	No-Regret	3	[redacted]	[redacted]
Athos (NZKG)	No-Regret	2	[redacted]	[redacted]
H2 Netwerk RIB SDR (Zeeland)	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
CCS Netwerk SDR (Zeeland)	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
E-netwerk Noord NL	No-Regret	1	[redacted]	[redacted]
WarmteLinq (Rotterdam)	Discussie stuk	3/4	[redacted]	[redacted]
380 kV Graetheide (Chemelot)	Discussie stuk		[redacted]	[redacted]
Warmtenet Noord NL	Niet (nu) opnemen			
Warmtenet SDR (Zeeland)	Niet (nu) opnemen			
CCS-netwerk Noord NL	Niet (nu) opnemen			

In welke fase instromen

0 Voorselectie en startbeslissing

MIEK procedure

1 Verkenningen en voorkeursbeslissingen

Voorkeursbeslissing

2 Planvorming (planstudies) en selectie voorkeursvariant

Projectbesluit

3 Detaillering (FEED-studies) en concept projectbeslissing

Concept realisatiebesluit

4 Afwegingen besluitvorming in projectbeslissing

Publiek-private overeenkomst - realisatiebesluit

Organisatie startnotitie

Eigenaar startnotitie, contactpersoon cluster en specialisme

WG Juridisch
Contactpersoon: [redacted]

WG Financieel/economisch
Contactpersoon: [redacted]

Ruimtelijke Inpassing o.a. NPEH, VAWOZ, NAL
Contactpersoon: o. [redacted]

WG versnellingskamer - Beleidsvraagstukken o.a. Klimaatakkoord, Industriebrief fit for 55
Contactpersoon: [redacted]

Energiesysteem + PES
Contactpersoon: o.a. via II3050

Kansen en risico's

SG en BO MIEK

PIDI: Coördinatie en regie startnotitie
Verantwoordelijkheid voor o.a. volledigheid, voortgang, kwaliteit en afstemming

Kansen en risico's

Contactpersoon specialismen

Inzet specifieke specialismen
Netbeheerders, PBL/TNO/RVO

[redacted]

Nummer	Naam hoofdstuk
0	Project op hoofdlijnen
1	Plan van aanpak *
2	Urgentie *
3	Nationaal belang *
4	Robuustheid *
5	Ruimtelijke inpassing *
6	Financieel
7	Risico's en kansen
8	Juridische elementen *
9	Conclusies en aanbevelingen *

* Weergave knelpunten

Knelpunten naar categorie

Knelpunt Categorie	Beleid	Systeemontwerp	Relatie tot andere projecten	Publiek draagvlak	Governance	Miek proces	Financieel	Ruimtelijke ordening	Vergunningen
Sub Categorieën	Beheer	Back up faciliteiten	CCS projecten	Landelijk	Eigenaarschap	Verschillende snelheden per medium	Borgen plannen netbeheerders	Aansluiting Industrie	Kritiek pad
	Exploitatie	Beschikbaarheid aansluitcapaciteit	Koppeling Regionaal-Landelijk	Regionaal	Exploitatie		Business case	Afstemming België	Opslag
	Ontbrekende erkenning	Beschikbaarheid gasvelden			Ontbreken eigenaarsstructuur		Drempelvolume	Beschikbare ruimte	Proces
	Regie publiek-privaat	Betrouwbaarheid					Haalbaarheid Exploitatie	Inpassing onshore	Stikstof depositie
	SDE++ Subsidies	Follow up					Onrendabele top	Procedures	Voorloop risico
	Standaardisatie	Haalbaarheid Exploitatie					Ontbreken alternatief KT		
	Wettelijk kader	Infractructuur liquefactie					Politiek		
		Lange termijn					Volloop risico		
		Plaatsbepaling conversiecapaciteit							
		Verduurzamings-opties							

Analyse:

- Meeste knelpunten bij beleid, systeemontwerp en financieel (rol PIDI).
- Daarna ruimtelijke ordening en vergunningen (in eerste instantie rol clusters gedurende proces startnotitie kijken of PIDI rol moet nemen).

Knelpunten per project

NR	PROJECT		VOORBEREIDING					UITVOERING			MEDIUM
		Beleid	Systeemontwerp	Relatie tot andere projecten	Publiek draagvlak	Governance	Miek proces	Financieel	Ruimtelijke ordening	Vergunningen	
	Knelpunten bij projectnummers per medium	1, 2, 3, 8	3, 8	1, 3	1, 2	2		1, 2, 3, 8	1	3, 8	CCS/CCU
		7				7	7	7		7	CCS/CCU E H2 LPG Propeen
			10, 11, 13, 14		11			11, 14	10, 11, 12, 13, 14	13, 14	E
		4, 6	6, 9	5				4, 5, 6, 9	5	5, 9	H2
		16	17		15	15		16, 17		16	W
1	Athos	x		x	x			x	x		CCS/CCU
2	CO2 netwerk INN	x			x	x		x			CCS/CCU
3	Carbon Connect Delta - CCS netwerk SDR	x	x	x				x		x	CCS/CCU
4	H2 Netwerk Cluster SDR	x						x			H2
5	H2 RIB NZKG			x				x	x	x	H2
6	Landelijk H2 netwerk	x	x					x			H2
7	DeltaCorridor	x				x	x	x		x	CCS/CCU E H2 LPG Propeen
8	Porthos	x	x					x		x	CCS/CCU
9	HYTransPort.RTM	x	x					x		x	H2
10	380kv Maasbracht Graetheide		x						x		E
11	380kV verbinding Zeeuws-Vlaanderen en Borssele (Spark Delta)		x		x			x	x		E
12	Verzwaring elektriciteitsinfra Noordzeekanaalgebied (NZKG)								x		E
13	Verzwaring elektriciteitsinfra Noord Nederland		x						x	x	E
14	Verzwaring elektriciteitsinfra en extra 2 GW aanlanding		x					x	x	x	E
15	Warmte netwerk Cluster SDR				x	x					W
16	WarmtelinQ	x						x		x	W
17	Warmtenet INN		x					x			W

Doel:

- Meer zicht op knelpunten zowel per project als per fase
- Meer duidelijkheid over mate van urgentie per knelpunt
- Meer uniformiteit en eenduidigheid tussen startnotities

Rolverdeling bij startnotitie

	Taken	Verantwoordelijkheden	Bevoegdheden	Opmerkingen
Projectdirectie	- Afstemmen beleidskwesties - Afstemmen ongereguleerde markten	- Juistheid functioneren organisatie	- Ingrijpen en veranderen opzet	2 personen
Coördinerende rol	- Voorbereiden documenten voor stuurgroep - bewaken toegekende taken (volgens lijst Afspraken hierna)	- Bewaken planning - Bewaken compleetheid	- Geen	2 personen
Eigenaar startnotitie	- Schrijven of verzamelen van tekst die voldoet aan de eisen gesteld in § 4.2.1 van CES-Miek handleiding Bijlage 4.c.2	- Volledigheid en compleetheid waarborgen	- Aanspreken andere rollen op de benodigde input - Definitieve tekst bepalen - Aanspreken contactpersoon cluster op cluster zaken	11 startnotities + 4 specialismen
Contactpersoon Cluster	- Zorgdragen voor input vanuit de cluster naar de startnotitie Zorgdragen voor terugkoppeling naar het cluster	- Eisen aan clusteroutput volgens § 3.3 van CES-Miek handleiding Bijlage 4.c.2 waarborgen	- Overrulen output cluster bij niet voldoen aan gestelde eisen	5 personen
Reviewer startnotitie (is niet dezelfde als de eigenaar)	- Tekstueel en inhoudelijk controleren van de startnotitie	- Definitieve versie bepalen	- Tekst aanpassen na accordering van eigenaar	11 startnotities
Contactpersoon specialisme	- Contact onderhouden met instanties - Contact onderhouden met kennisinstellingen	- Content verantwoordelijk input startnotitie	- Overrulen output CES als input, na accordering contactpersoon cluster	4 personen

Invulling projectteams (x11)

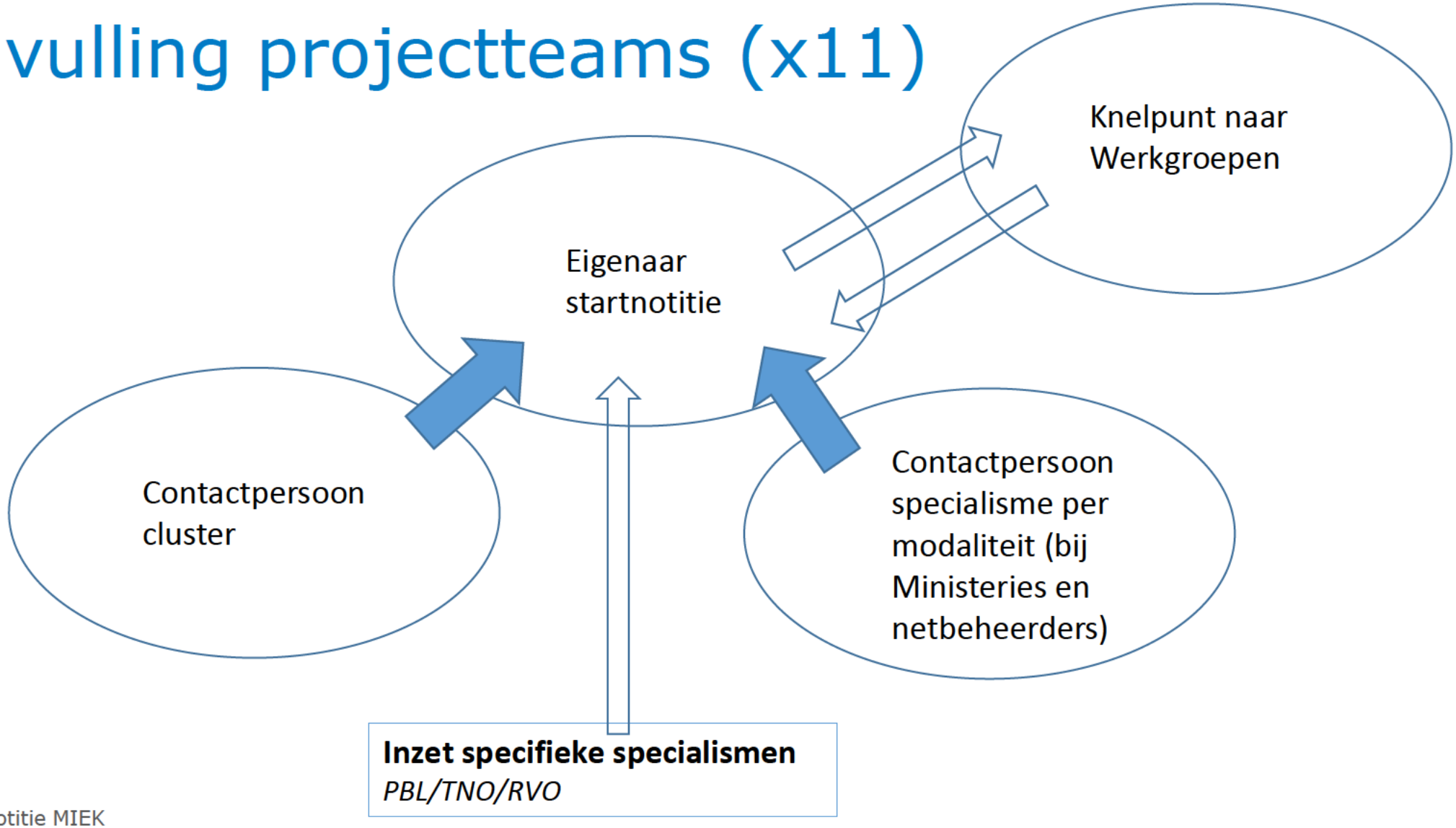

Communicatie

Via coördinatieteam naar:

- de clusters
- verantwoordelijke partijen gereguleerde markten
- andere relevante programma's (o.as. PES, NPEH, REIS, VAWOZ)
- kennisinstellingen (RVO, PBL en TNO)
- Specialisten binnen het Rijk

Contact

- 2-wekelijks overleg met cluster
- [redacted] [redacted] Limburg/Chemelot, Zeeland/SDR en Rotterdam
- [redacted] [redacted] Noord-Holland/Noordzeekanaalgebied en Groningen
- [redacted]@minezk.nl en/of 06-[redacted]
- [redacted]@minezk.nl en/of 06-[redacted]

Planning Startnotitie

- 29 juli a.s. instructie startnotities aan eigenaren startnotitie, clusters en trekkers WG
- 1 september a.s. 1e concept versie startnotities bespreken binnen PIDI
- 15 september a.s. startnotities gereed + definitieve CES 1.0 inleveren door clusters.
- Vóór 1 oktober startnotities bespreken met clusters (incl. besluitvorming clusters)
- 1 oktober a.s. startnotities definitief + start opstellen advies
- 8 oktober a.s. definitieve agenda en MIEK overzicht (advies gereed)
- 15 oktober a.s. SG MIEK
- 7 november a.s. stukken rondsturen naar BO MIEK
- 15 november a.s. BO MIEK

